26448 Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

34352 Uitvoering en evaluatie Participatiewet

Nr. 917 Brief van de minister van Werk en Participatie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 oktober 2026

1. Inleiding

U bent eerder geïnformeerd over het vervallen van het Wajong-recht voor een aantal Wajonggerechtigden die per 1 januari 2026 vijf jaar onafgebroken werken en daarna zelfstandig meer dan 75% van hun maatmaninkomen verdienen (vaak het wettelijk minimumloon).[1] Doordat het Wajong-recht vervalt, vervallen voor het eerst (om deze reden) tegelijkertijd ook de zogenoemde garantiebedragen, die in 2021 zijn ontstaan. Het wegvallen van deze financiële ondersteuning leidt bij een deel van de Wajonggerechtigden tot begrijpelijke zorgen over het totaalinkomen en de vaste lasten. In mijn brief van 24 maart jl.[2] heb ik u geïnformeerd over de omvang en samenstelling van de groep Wajonggerechtigden die dit treft. Om een zorgvuldige uitvoering door UWV te waarborgen en betrokkenen voldoende tijd te geven zich hierop voor te bereiden, heeft mijn voorganger de daadwerkelijke einddatum van de uitbetaling van de uitkering verschoven naar 1 januari 2027, ook al stopt het Wajong-recht officieel eerder.[3] In mijn brief van 24 maart jl. schetste ik u vervolgens het dilemma dat de beëindiging van deze Wajong-uitkeringen, inclusief garantiebedragen, weliswaar gerechtvaardigd is en conform de wetgeving verloopt, maar dat ik mij goed realiseer dat dit ingrijpende gevolgen kan hebben voor de inkomenspositie van de betrokkenen. Ik heb toegezegd goed te kijken naar wat in deze gevallen mogelijk en passend is, en uw Kamer hierover verder te informeren. Zoals eerder aangegeven, bestaan er bij dit vraagstuk helaas geen eenvoudige of snelle oplossingen. Dit neemt niet weg dat ik samen met UWV heb gekeken hoe we deze beëindigingen op een goede, zorgvuldige en menswaardige manier kunnen vormgeven. Tijdens het tweeminutendebat Participatiewet van 15 april jl. is de motie Biekman c.s.[4] aangenomen die verzoekt om maatwerk bij het vervallen van de garantiebedragen wegens dringende redenen, en vraagt hierover met UWV in overleg te treden.

Hieronder informeer ik u over de wijze waarop ik invulling aan deze motie geef en over de stand van zaken rond de al uitgevoerde beoordelingen. Daarbij ga ik ook in op de zogeheten ‘maatmanwissel’, die in een aantal gevallen bij de beoordeling moet worden betrokken. Hoewel UWV reeds het overgrote deel van de dossiers heeft beoordeeld, zijn op dit moment helaas nog niet alle dossiers

---

[1] Kamerstukken II 2024/25, 26 448, nr. 845, bijlage stand van de uitvoering p. 13/14, Kamervragen Patijn 24 oktober 2025 Aanhangsel Handelingen II 2025/26, nr. 578, Kamerstukken II 2025/26, 26 448, nr. 861, Kamerstukken II 2025/26, 26 448, nr. 870 en Kamerstukken 2025/26, 26 448, nr. 886, bijlage stand van de uitvoering p. 5.
[2] Brief van 24 maart 2026 Kamerstukken II 2025/26, 26 448, nr. 870.
[3] Brief van 10 december 2025 Kamerstukken II 2025/26, 26 448, nr. 861.
[4] Kamerstukken II 2025/26, 34 352, nr. 367.

afgehandeld. De beoordeling van de maatmanwissel vergt namelijk meer tijd dan vooraf ingeschat, waardoor deze dossiers niet voor 1 januari 2027 kunnen worden afgehandeld. Ik besef dat het gebrek aan duidelijkheid over hun situatie spanning en onzekerheid bij Wajonggerechtigden kan veroorzaken. Deze situatie heeft mijn aandacht en UWV doet er alles aan om betrokkenen zo snel mogelijk duidelijkheid te geven. In deze brief informeer ik u over de gevolgen en de maatregelen die UWV neemt om de afhandeling te versnellen. Tot slot schets ik een eerste uitwerking voor de beëindiging van uitkeringen en garantiebedragen van Wajonggerechtigden die als zelfstandige werkzaam zijn.

2. Stand van zaken uitgevoerde beoordelingen

a. De groep waar het om gaat

UWV is vanaf eind april begonnen aan de beoordelingen van Wajong-uitkeringen en garantiebedragen van Wajonggerechtigden die op 1 januari 2026 vijf jaar hebben gewerkt en daarna meer dan 75% van het maatmaninkomen hebben verdiend. De totale groep bedraagt ongeveer 11.500 Wajonggerechtigden.

Daarnaast heeft het UWV in september 2025 nog eens ongeveer 3.000 Wajonggerechtigden geïnformeerd over de beëindigingsvoorwaarden, aangezien deze groep eveneens vijf jaar onafgebroken werkt maar net onder de grens van 75% van het wettelijk minimumloon verdient. Dit om te voorkomen dat zij begin 2026 ineens verrast zouden worden met een onverwachte beoordeling wanneer hun situatie zou veranderen.

De totale groep die UWV beoordeelt, bedraagt dus 14.500 Wajonggerechtigden. Zij ontvangen een Wajong-uitkering ter hoogte van het garantiebedrag, een aanvullende uitkering of een zogenoemde nul-uitkering. Zoals ik in mijn brief van 24 maart jl. heb toegelicht, verschillen de gevolgen van de beëindiging van het Wajong-recht per doelgroep.[5]

b. 'Prio-groep'

UWV heeft prioriteit gegeven aan de beoordelingen van de groep Wajonggerechtigden die een garantiebedrag of een aanvullende Wajong-uitkering ontvangen, omdat zij bij beëindiging daarvan potentieel de grootste financiële gevolgen zullen ondervinden. Daarbij heeft UWV voorrang gegeven aan de groep mensen die zelf heeft aangegeven[6] te verwachten dat zij bij beëindiging van het garantiebedrag of aanvullende uitkering in de problemen komen.

De totale omvang van deze 'prio-groep' is 6.700 dossiers van de 14.500 dossiers. Inmiddels is daarvan 84% beoordeeld. Die beoordeling leidt in 23% van de gevallen tot stopzetting van het garantiebedrag of de aanvullende uitkering,

---

[5] Zie voetnoot 2, p. 3 en 4.

[6] UWV heeft vanaf oktober 2025 alle Wajonggerechtigden die in juni en september 2025 een brief hebben gekregen persoonlijk gebeld. Zie ook brief van 10 december 2025 Kamerstukken II 2025/26, 26448, 861, p. 2.

terwijl bij 77% het Wajong-recht wordt voortgezet. Van de dossiers waarbij het garantiebedrag of aanvullende uitkering wordt stopgezet, bedraagt het gemiddelde bedrag respectievelijk € 750 en € 250 bruto per maand.

Hoewel 16% van de Wajonggerechtigden in de ‘prio-groep’ op basis van nu bekende gegevens voldoet aan de beëindigingsvoorwaarden, is hun dossier nog niet behandeld, omdat zij mogelijk in aanmerking komen voor een maatmanwissel. Die beoordeling moet nog worden gedaan om definitief vast te kunnen stellen of bij hen het Wajong-recht moet worden beëindigd of kan blijven doorlopen (zie onder d).

Er zijn 193 dossiers overgedragen naar Team Geldzorgen voor persoonlijke ondersteuning. In paragraaf 2 over de uitvoering van de motie Biekman c.s. wordt beschreven hoe deze persoonlijke ondersteuning eruit ziet.

Er zijn 7.800 van de 14.500 Wajonggerechtigden die een nul-uitkering hebben. Van deze groep is inmiddels 68% beoordeeld. Daarvan is er bij 50% het Wajong-recht beëindigd en loopt het Wajong-recht bij 50% door. Van deze groep voldoet 32% aan de beëindigingsvoorwaarden, maar komt mogelijk ook in aanmerking voor een maatmanwissel. Die beoordeling moet nog worden gedaan om definitief vast te kunnen stellen of bij hen het Wajong-recht moet worden beëindigd of kan blijven doorlopen (zie onder d).

c. Redenen doorlopen Wajong-recht

Zoals hiervoor blijkt, loopt het Wajong-recht van een (groot) deel van de Wajonggerechtigden toch door, ook al leken zij onafgebroken vijf jaar te werken en aanvankelijk zelfstandig meer dan 75% van het maatmaninkomen te verdienen. Dit heeft verschillende redenen. Zo oordeelde UWV in deze gevallen dat er toch niet is voldaan aan de inkomenseis van 75% van het maatmaninkomen, dat er sprake was van vooraf onbekende langdurige ziekteperiodes, of dat het ging om plaatsingen binnen de Wet sociale werkvoorziening dan wel op een beschutte werkplek die in de polisadministratie niet als zodanig herkenbaar waren. Het is een goede zaak dat er voor de betrokkenen nu helderheid is over de voortzetting van hun garantiebedrag of aanvullende uitkering, uiteraard voor zover zij aan de voorwaarden blijven voldoen. Voor Wajonggerechtigden bij wie het Wajong-recht doorloopt, beoordeelt UWV vanaf nu maandelijks of zij aan de voorwaarden voor beëindiging voldoen. Als dat het geval is, eindigt het Wajong-recht alsnog.

d. Nog te beoordelen dossiers

Ongeveer 3.700 van de 14.500 dossiers van Wajonggerechtigden van wie de uitkering mogelijk per 1 januari 2027 stopt, zijn nog niet beoordeeld omdat bij hen mogelijk een maatmanwissel van toepassing is. Omdat het hier om een complexe beoordeling gaat – die ik hieronder nader toelicht – vergt dit traject meer tijd dan vooraf ingeschat. Ik begrijp goed dat de aanhoudende

onduidelijkheid over hun persoonlijke situatie zwaar weegt en voor de nodige spanning kan zorgen. UWV stelt alles in het werk om de betrokkenen zo snel mogelijk helderheid te bieden.

Nu UWV de dossiers van de groep Wajonggerechtigden heeft behandeld die *in* januari 2026 vijf jaar onafgebroken heeft gewerkt, gaat UWV nu ook de dossiers van Wajonggerechtigden beoordelen die die termijn *vanaf* februari 2026 bereiken. Het gaat om circa 1.500 Wajonggerechtigden die daardoor mogelijk aan de beëindigingsvoorwaarden voldoen en van wie het dossier vóór november aanstaande moet worden beoordeeld en afgehandeld met het oog op een eventuele beëindiging per 1 januari 2027.

Vanaf 1 november 2026 worden de dossiers van de Wajonggerechtigden die dan aan de beëindigingsvoorwaarden voldoen via het reguliere proces afgehandeld.

e. Wat is een maatmanwissel?

Het maatman*inkomen* in de Wajong is het loon dat iemand zou kunnen verdienen als degene geen arbeidsbeperking had. Als iemand voorafgaand aan het begin van de uitkering niet werkt, dan wordt het maatmaninkomen vastgesteld op het wettelijk minimumloon per uur. Het maatmaninkomen is belangrijk, omdat de uitkering alleen wordt beëindigd als iemand na vijf jaar onafgebroken werken zelfstandig meer dan 75% van het maatmaninkomen verdient, meestal dus 75% van het wettelijk minimumloon.

In sommige gevallen kan het maatmaninkomen van een Wajonggerechtigde veranderen, door middel van een zogenaamde *maatmanwissel*. Bij een maatmanwissel in de Wajong wordt beoordeeld of de Wajonggerechtigde na het ontstaan van het recht op uitkering door het afronden van een beroepsgerichte opleiding of certificeringstraject aantoonbaar gekwalificeerd is voor complexer of beter betaald werk. Dit staat in het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten.

De maatmanwissel beschermt tegen het verlies van het recht op Wajong bij het behalen van nieuwe kwalificaties. Door het maatmaninkomen aan te passen aan het nieuwe, hogere kwalificatieniveau worden mensen met een Wajong-uitkering niet ontmoedigd zich verder te ontwikkelen. Bij een maatmanwissel wordt het maatmaninkomen vastgesteld op minimaal 150% van het wettelijk minimumloon. Dit betekent dat de uitkering wordt beëindigd als iemand ten minste 112,5% van het wettelijk minimumloon verdient (75% van 150%). Bij een maatmanwissel kan iemand dus meer verdienen voordat de uitkering beëindigd wordt. Het is dus belangrijk dat een maatmanwissel wordt uitgevoerd.

f. Knelpunten in de uitvoering

Zoals benoemd onder d. hebben van de 14.500 Wajonggerechtigden inmiddels circa 10.800 een besluit van UWV ontvangen over het al dan niet voortzetten van

hun Wajongrecht. De afhandeling bij deze groep kende een beperkte vertraging van één tot twee maanden ten opzichte van de oorspronkelijke planning. De langere doorlooptijd van de dossierbeoordeling wordt verklaard door het feit dat UWV deze werkzaamheden voor het eerst in vijf jaar weer heeft uitgevoerd, wat meer inwerktijd vergde. Daarnaast blijkt de bereikbaarheid van de betreffende doelgroep in de praktijk complex en meer tijd te kosten.

Ongeveer 3.700 Wajonggerechtigden die op 1 januari 2026 vijf jaar werkten, wachten nog op een formeel besluit van UWV, omdat er eerst een voorafgaand onderzoek naar een maatmanwissel noodzakelijk is. Van deze groep ontvangen ongeveer 1.100 Wajonggerechtigden een garantiebedrag of aanvullende uitkering (‘prio-groep’). De overige 2.600 Wajonggerechtigden hebben een nul-uitkering.

UWV verwacht dat zij de beoordeling van deze groep Wajonggerechtigden helaas niet voor 1 januari 2027 kan afronden.

Een oorzaak is de bekende en hardnekkige capaciteitsdruk bij de divisie Sociaal Medische Zaken (SMZ), terwijl een maatmanwissel juist door deze divisie moet worden uitgevoerd. Vanwege deze krapte moet UWV, in afstemming met mijn ministerie, de beschikbare medische en arbeidsdeskundige capaciteit gericht inzetten.

Bovendien heeft UWV meer dan vijf jaar geen enkele beoordeling van de maatmanwissel uitgevoerd. Hierdoor ontbreken momenteel de kennis, expertise en organisatorische structuur om dit traject direct en vakkundig op te pakken. Het kost tijd en capaciteit om de uitvoering weer op niveau te brengen.

Tot slot heeft UWV informatie van de Wajonggerechtigde nodig, zoals opleidings- en contractgegevens maar wordt de helft van hen niet bereikt via bellen en sms. UWV stuurt deze Wajonggerechtigden een brief met het verzoek om contact op te nemen. Tegenover de inspanning van UWV staat ook een eigen verantwoordelijkheid van de Wajonggerechtigde. Zonder reactie van de Wajonggerechtigde valt UWV terug op het eerder vastgestelde maatmaninkomen, wat kan leiden tot stopzetting van de uitkering. UWV blijft naar manieren zoeken om de respons te verhogen.

g. Gevolgen

De hiervoor geschetste uitvoeringsknelpunten raken de betrokken Wajonggerechtigden. Hierdoor ontstaat voor hen pas later dan voorzien helderheid over hun financiële situatie. Financieel ondervinden betrokkenen geen nadeel (of zelfs beperkt voordeel) omdat de uitkering immers gedurende het gehele traject doorloopt. Door de ontstane vertraging is er weliswaar minder tijd tussen de beschikking en de daadwerkelijke beëindiging, maar het gaat nog steeds om een periode van enkele maanden. Tegelijkertijd realiseer ik mij dat het

pas in een later stadium bieden van de gewenste duidelijkheid veel onzekerheid kan meebrengen voor de betrokkenen.

UWV zal de betrokkenen uiterlijk in oktober a.s. inlichten over het verschuiven van het beoordelingsmoment. Zij zijn hierover ook al eerder geïnformeerd. Een volledige beoordeling van alle dossiers vraagt een groot beslag op de beschikbare arbeidsdeskundige en administratieve capaciteit. Daarom bekijkt UWV kritisch waar een volledige herbeoordeling van de maatmanwissel door de arbeidsdeskundige strikt noodzakelijk is, en waar dossiers administratief op basis van heldere salaris- en functiegegevens door de uitvoering kunnen worden voorgeselecteerd. Dit zou de uitvoering kunnen versnellen. Dit onderzoek is naar verwachting in oktober afgerond.

Ook heeft UWV de beoordeling van de maatmanwissels gecentreerd bij één UWV-district om zo snel mogelijk expertise en ervaring op te bouwen en is bij dit district het aantal arbeidsdeskundigen opgeschaald. De maatregelen moeten ertoe leiden dat de beoordelingen van de maatmanwissel zo spoedig mogelijk worden afgerond.

UWV heeft het grootste deel van de 14.500 dossiers waarvan aanvankelijk verwacht werd dat zij per 1 januari 2026 aan de beëindigingsvoorwaarden voldeden, inmiddels afgehandeld. Dit maakt een zorgvuldige uitvoering en begeleiding binnen de reguliere termijnen mogelijk voor de Wajonggerechtigden die nog in afwachting zijn van een definitief besluit van UWV en dit naar verwachting niet voor 1 januari 2027 zullen ontvangen. UWV hanteert bij deze groep daarom nog een uitlooptermijn van twee maanden na de beschikking, zodat de betreffende betrokkenen zich kunnen instellen op de nieuwe financiële situatie. Indien het Wajong-recht ondanks de maatmanwissel toch stopt, blijft de toegewezen casemanager gedurende één jaar beschikbaar om de betrokkene te ondersteunen bij de overgang en eventuele financiële zorgen op te vangen. In de volgende paragraaf over de invulling van de motie Biekman c.s. wordt verder toelicht hoe deze zorgvuldige dienstverlening eruit ziet.

3. Invulling motie Biekman c.s.

Met de breed aangenomen motie-Biekman c.s. vraagt uw Kamer aandacht voor de mogelijk ingrijpende financiële gevolgen van het beëindigen van het Wajong-recht en het vervallen van het garantiebedrag. De motie onderstreept hierbij het belang van toepassing van het evenredigheidsbeginsel en verzoekt om met UWV in overleg te treden over maatwerk bij dringende redenen. Deze oproep vanuit uw Kamer is begrijpelijk en invoelbaar. Achter de cijfers en regelgeving gaan persoonlijke verhalen schuil van mensen die zich inzetten om te werken, maar van wie een deel door de mogelijke beëindiging van hun Wajong-recht in onzekerheid verkeert over hun totaalinkomen en de betaling van hun vaste lasten. Het evenredigheidsbeginsel vraagt er om dat we bij schrijnende individuele omstandigheden maatwerkoplossingen kunnen bieden om onredelijke hardheid te voorkomen.

Om financiële problemen zo veel mogelijk te voorkomen, heeft UWV in afstemming met mijn ministerie een proces van reguliere dienstverlening aan de groep Wajonggerechtigden ingericht die na 1 januari 2026 meer dan 5 jaar werken en waarbij het Wajongrecht, met en zonder garantiebedrag, wordt beëindigd. UWV heeft naast deze reguliere dienstverlening bij het beoordelen van de beëindiging van het Wajong-recht ook een proces van zorgvuldige dienstverlening ingericht voor Wajonggerechtigden die door de beëindiging mogelijk financiële problemen krijgen of verwachten. De toepassing van maatwerk bij dringende redenen is voorzien in de Wajong Experttafel.

Hieronder wordt op deze drie onderdelen ingegaan.

<u>Reguliere dienstverlening bij beoordelen beëindiging Wajongrecht</u>

In de reguliere dienstverlening heeft UWV invulling gegeven aan de criteria van de wet die bepalen wanneer een uitkering wordt beëindigd. Met deze invulling wordt meer duidelijkheid gegeven aan Wajonggerechtigden over hoe UWV deze criteria interpreteert. Hiermee kunnen Wajonggerechtigden ook zelf makkelijker inschatten of zij wel of niet aan de beëindigingscriteria voldoen. Deze invulling kunnen zij terugvinden op de website van UWV. Hieronder licht ik een aantal toe.

Onderbreking van drie maanden

Het UWV hanteert de regel dat indien de termijn van vijf jaar wordt onderbroken door een periode van ziekte of werkloosheid van onafgebroken ten minste drie maanden, de termijn van vijf jaar opnieuw aanvangt.

Eenmalige inkomensbestanddelen en wisselende inkomsten

Eenmalige inkomsten worden niet meegenomen bij de bepaling of iemand meer dan 75% maatmaninkomen verdient. Dit voorkomt dat de Wajong-uitkering wordt beëindigd bijvoorbeeld omdat er een bonus wordt uitgekeerd. Als een Wajonggerechtigde wisselende inkomsten heeft, wordt gekeken naar het gemiddelde inkomen over een voorafgaande periode van zes maanden. Verlenging van deze periode naar 12 maanden is mogelijk als zes maanden onvoldoende representatief worden geacht, bijvoorbeeld in geval van seizoensarbeid.

Invulling ‘in staat zijn’-criterium

In de wet is opgenomen dat het Wajongrecht eindigt als de Wajonggerechtigde meer dan 5 jaar werkt en daarna zelfstandig meer dan 75% van het maatmaninkomen verdient. De aanname is dat de Wajonggerechtigde daarmee in staat is tot het verrichten en volhouden van de arbeid. Idealiter zou UWV bij de beëindiging deze aanname willen toetsen. UWV heeft echter geen capaciteit om in al die gevallen een (sociaal-medische) beoordeling te doen. Daarom heeft UWV gekeken naar een alternatief om toch het ‘in staat zijn’ criterium in te vullen bij de beëindiging van het Wajongrecht. Dit betekent dat UWV kijkt of de Wajonggerechtigde de arbeid gedurende minimaal het laatste jaar voorafgaand aan het verstrijken van de vijfjaarstermijn heeft verricht. UWV neemt aan dat dit zo is als in het jaar voorafgaand aan het verstrijken van de vijfjaarstermijn ten minste twaalf maanden meer dan 75% maatmaninkomen is verdiend. Daarbij wordt ook gekeken naar het aantal werkgevers bij wie de Wajonggerechtigde heeft in dat jaar heeft gewerkt. Als dat er drie of meer zijn geweest kan dat een teken zijn dat de Wajonggerechtigde niet in staat is de arbeid vol te houden. In dat geval eindigt het Wajong-recht niet direct, maar beoordeelt het UWV maandelijks of de uitkering alsnog stopgezet moet worden.

Bij de groep Wajonggerechtigden die minder dan 10 maanden meer dan 75% van het maatmaninkomen heeft verdiend, wordt het Wajong-recht alleen beëindigd als in de 12 maanden voorafgaand aan het verstrijken van de vijfjaarstermijn, gewerkt heeft bij één werkgever.

Zorgvuldige aandacht bij financiële problemen

Wajonggerechtigden kunnen door de stopzetting van de Wajonguitkering en/of het garantiebedrag, in een kwetsbare situatie komen. Zij hebben zorgvuldige aandacht nodig vanuit UWV om financiële krapte of nood te voorkomen. Deze Wajonggerechtigden hebben bijvoorbeeld de hypotheek gebaseerd op het garantiebedrag, of vallen net op of onder het wettelijk minimumloon.

Het is heel begrijpelijk dat deze situatie onrust met zich mee brengt. UWV zet zich in om deze mensen zorgvuldig te begeleiden door het doolhof van regelingen en overheidsinstanties naar de nieuwe financiële levenssituatie. Het doel hiervan is om te werken naar meer zekerheid.

Alle Wajonggerechtigden die door de beëindiging van de uitkering en/of het garantiebedrag zich zorgen maken, ongerust zijn, financiële nood, of financiële krapte ervaren, helpt UWV naar een nieuwe financiële levenssituatie. Wajonggerechtigden krijgen een vaste casemanager. Dit zorgt voor rust en duidelijkheid. De casemanager is de enige vaste contactpersoon van de Wajonggerechtigde tot de doelstelling behaald is na beëindiging van de uitkering op 1 januari 2027. UWV verwacht dat dit maximaal 1 jaar duurt, inclusief nazorg. De casemanager doorloopt samen met de Wajonggerechtigde een aantal stappen. Tijdens het eerste contactmoment stellen zij samen een actieplan op met als doel de zekerheid in 2027 te borgen. Afhankelijk van de situatie bepaalt de casemanager welke organisaties nodig zijn om te betrekken. Denk hierbij aan gemeenten, Dienst Toeslagen, Belastingdienst, CJIB, DUO, CAK etc. voor hulp bij verhuizing, hulp bij aanvragen Toeslagen, hulp bij opgave Inkomstenbelasting,

budgetcoaching, hulp bij achterstanden in de premiebetaling zorgverzekering etc.

UWV heeft met deze organisaties afspraken gemaakt. Zo zal het CAK maatwerk betrachten bij de aanpassing van de eigen bijdrage. Het CAK stelt de eigen bijdrage voor zorg vast op basis van het inkomen en vermogen van twee jaar geleden, maar zal dit nu doen op basis van het inkomen dat resteert na beëindiging van de Wajong-uitkering of garantiebedrag. DUO helpt bij het aanpassen van het maandbedrag dat terugbetaald moet worden als aflossing van de studielening. Dit bedrag is gebaseerd op het totaalinkomen (loon en uitkering) en moet, nu dit totaalinkomen wijzigt, herzien worden. Waar DUO normaal gesproken uitgaat van het peiljaar één of twee jaar voor het lopende jaar, toetst DUO nu direct aan de hand van de beschikkingsbrief of meteen kan worden uitgegaan van het inkomen na stopzetting van de uitkering. CJIB biedt mogelijkheden tot het meekijken naar openstaande boetes, en aanpassen van lopende betalingsregelingen.

Samen met de Wajonggerechtigde wordt bepaald welke acties eerst uitgevoerd worden. Na iedere stap is er een vervolggesprek en wordt gekeken wat (nog) nodig is.

Ik heb waardering voor de proactieve en mensgerichte aanpak die UWV hanteert bij Wajonggerechtigden die de stap naar duurzaam werk hebben gezet. Het mag niet zo zijn dat de overgang van een Wajong-uitkering naar inkomen uit werk leidt tot financiële ontregeling. Het inzetten van een vaste casemanager en het bieden van persoonlijke ondersteuning sluiten goed aan bij de ambitie van het kabinet voor een dienstverlenende en betrouwbare overheid. In de praktijk lopen mensen nog te vaak vast in het woud van regels en instanties. Dat UWV hierin het voortouw neemt — door samen met andere organisaties te kijken naar afbetalingsregelingen en eigen bijdragen — past bij een aanpak die de bestaanszekerheid centraal stelt.

Wajong Experttafel

Bij de beëindiging van een Wajong-uitkering vormt maatwerk een cruciaal uitgangspunt. Daarin speelt de Wajong Experttafel een belangrijke rol. UWV stemt de ondersteuning zorgvuldig af op de individuele omstandigheden en specifieke behoeften van de Wajong-gerechtigde. Een medewerker kan een casus voorleggen aan de Wajong Experttafel als hij vastloopt op de complexiteit of als toepassing van reguliere dienstverlening en de zorgvuldige aandacht onvoldoende blijkt te zijn, of waarbij de uitkomst van de beoordeling als onredelijk voelt.

Op de Wajong Experttafel worden casussen in een brede samenstelling besproken. Hierbij komen alle disciplines en professionals samen die nodig zijn

voor een zorgvuldige afweging. Belangrijk hierbij is dat de besluiten van de Wajong Experttafel rechtvaardig zijn.

Op de Wajong Experttafel vindt een zorgvuldige en consistente beoordeling plaats van Wajongcasussen, waarbij individuele omstandigheden de vraag op kunnen roepen of moet worden afgeweken van de standaard wetstoepassing en maatwerk moet worden toegepast. Met maatwerk kijkt UWV dan naar de specifieke omstandigheden van het individuele geval. De algemene beginselen van behoorlijk bestuur vormen daarbij het juridische kader. Met name het evenredigheidsbeginsel is een belangrijke basis voor maatwerk, zoals ook de motie Biekman c.s. stelt. Een strikte toepassing van regels kan soms onevenredig uitpakken, waardoor afwijking of een andere oplossing nodig kan zijn.

UWV hanteert op de Wajong Experttafel een lerende aanpak die niet alleen kan leiden tot maatwerk voor de betrokken client maar ook tot aanpassing van beleid en werkinstructies.

Op de Wajong Experttafel zijn tot op heden tien casussen besproken.[7]

4. Zelfstandigen

Er zijn circa 5.400 Wajonggerechtigden die als zelfstandige werken. Daarvan werken er per 1 januari 2026 ongeveer 3.500 vijf jaar (of langer). Van die circa 3.500 als zelfstandige werkende Wajonggerechtigden ontvangen er circa 1.100 een garantiebedrag. Of zij, net als Wajonggerechtigden die in loondienst werken, daadwerkelijk hun Wajong-recht gaan verliezen, hangt af of zij aan de beëindigingsvoorwaarden voldoen. Dat is op dit moment niet duidelijk, omdat dit een nadere analyse en daarna een beoordeling vergt.

Een zelfstandig ondernemer met een Wajong-uitkering loopt tegen andere regels en risico's aan dan een Wajonggerechtigde in loondienst. Dat betekent dat ik samen met UWV ga kijken hoe we dit bij de beëindigingen moeten gaan wegen. Het gaat hier bijvoorbeeld om de beschikbaarheid van de inkomensgegevens, de vaststelling van het inkomen en het risico van ziek zijn. UWV is bezig dit nader uit te werken.

Een zelfstandige kan door incidentele meevallers of eenmalige opdrachten 'plotseling' boven de 75%-grens van verdiensten uitkomen. Om dit te voorkomen neemt UWV het gemiddelde inkomen over drie boekjaren. En aangezien de wet aangeeft dat het gaat om het inkomen *na* vijf jaar onafgebroken werken heeft UWV in overleg met mijn ministerie besloten om het boekjaar 2026 mee te laten tellen voor het gemiddeld te bepalen inkomen. Dit betekent dat pas vanaf halverwege 2027 de beoordelingen of de uitkering moet worden beëindigd,

[7] Stand 30 september 2026.

kunnen plaatsvinden, als de voorlopige of definitieve aanslag van de Belastingdienst bekend is. Indien hieruit volgt dat de uitkering dient te worden beëindigd, zal de beëindiging ingaan per 1 januari 2027. UWV zal de desbetreffende Wajonggerechtigden hierover in begin november 2026 schriftelijk berichten.

Periodiek zal ik u informeren over de verdere stand van zaken rondom de beëindiging van de Wajong-uitkeringen en garantiebedragen van Wajonggerechtigden die als zelfstandigen werken.

Tot slot

Mijn prioriteit blijft een zorgvuldige uitvoering, waarbij we de maatschappelijke impact op de Wajonggerechtigden van wie de uitkering stopt zo veel als mogelijk beperken. Het perspectief van de betrokkenen mag niet uit het oog worden verloren, binnen de wettelijke kaders die gelden. De proactieve en mensgerichte aanpak die het UWV hanteert bij Wajonggerechtigden die de stap naar duurzaam werk hebben gezet, waardeer ik zeer. Daarbij werkt UWV er hard aan om Wajonggerechtigden die op dit moment nog geen helderheid hebben over hun situatie, dit alsnog zo snel mogelijk te geven. Want in een onzekere situatie zitten, maakt mensen ongerust en geeft stress, en dat wil ik zo veel mogelijk voorkomen. Ik zal uw Kamer uiteraard informeren over de voortgang hiervan.

De lengte van deze brief weerspiegelt de complexiteit van dit dossier. Met deze uitgebreide toelichting heb ik geprobeerd de huidige stand van zaken van dit dossier voor uw Kamer inzichtelijk te maken. Zo kan uw Kamer zich een goed beeld vormen van de gemaakte keuzes.

De minister van Werk en Participatie,
A.A. Aartsen